

ЛЯ ВЫТОКАЎ БЕЛАРУСКАЙ КАМЕДЫ

За апошнія гады з'явілася некалькі навуковых прац па гісторыі беларускага тэатра і драматургіі. Зусім знаамамыя, што ўвагу даследчыка спыняе не толькі сучаснае сцэнічнае мастацтва, але і яго вытокі.

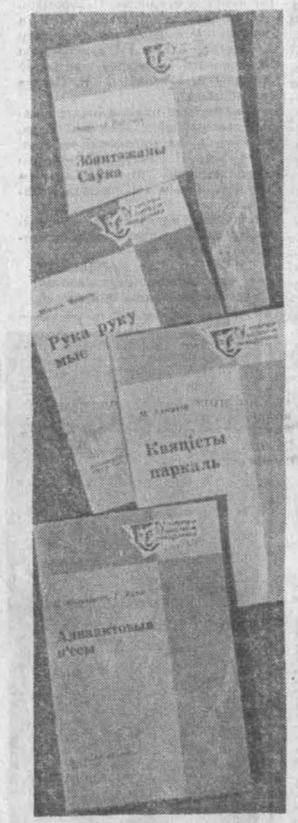
Кніга Я. Ускава «Беларуская камедыя» якраз і даследвае выток аднаго з драматургічных жанраў. Аўтар прасочвае навунасьць элементаў камічнага дзеяння ў старажытных народных абрадах і звязаных з імі гульняў, а таксама ў разнастайных жанрах фальклору. Ад фальклору пераходзіць ён да помніку старажытнай пісьмовай літаратуры і заканчвае свой разгляд вывучэннем драматычных твораў XVIII стагоддзя.

Спецыяльны раздзел кнігі прысвечаны фальклорным вытокаў мастацкай драматычнага мастацтва. Усе найбольш аўтарытэтычныя тэарэтычныя працы прыйшлі да вываду, што пачаць яе трэба шукаць у народнай творчасці. І Я. Ускаў, услед за ім, праводзіць думку аб тым, што першыя адзінкі драмы і, у прыватнасці, камедыі знаходзіцца ў сьвятоўнай народнай абраднасці, яе пэснях і гульнях.

Пры аналізе старой народнай абраднасці Я. Ускаў ставіць пытанні, дзеся звязаныя з нашай сучаснасцю, напрыклад як ставіцца ў наш час да святкавання некаторых традыцыйна-народных свят, напрыклад, Купалля, што нам варта захаваць са старой ясельнай абраднасці і г. д.

Вядома, што ў камедыіна-драматычнай імправізацыі першых вандруючых актэраў-смагароў пачаць пачаць з'яўляцца рэлігійныя матывы. Узінае так званы «архэа-Беларуская батлейка», аб якой у кнізе гаворацца ў спецыяльным раздзеле, — новы, вышэйшы этап у развіцці драмы і камедыі ў пераходны перыяд.

К. К. Ускаў, «Беларуская камедыя (ля вытокаў жанру)». Выдавецтва «Вышэйшая школа». Мінск, 1964.

Выдавецтва «Беларусь» выдае серыю «У рэпертуар мастацкай самадзейнасці». Выйшлі ўжо аднаактовыя п'есы Л. Радзівіча «Збянтэжаны Сайма», М. Алтухова «Кірысты парвалі», М. Чаускіга «Рука руку мы», У дапамогу школьнай самадзейнасці выдадзены «Адамаўчыны п'есы» Х. Малецінскага і Р. Рэіса.

навуцальныя ўстановы, а пасля ахвотна вяртаюцца ў родны калгас. Заканчылі тэхнікумы Васіль Дудко і Іван Крэмень, і цяпер маладыя аграрыяны ўзначальваюць паловадочны гаспадарку. Васіль працягвае вучобу, ён завочнік Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі. Пасля вучобы ў Мінскай школе кінамеханікі прыехалі на працу ў свой клуб Міхалі Гарбуз і Марыя Каліска.

Найдаўна прыехаў на працу ў калгас заахвотнік Іван Шахоўшчык. Па добрай мясцовай традыцыі яго першыя грамадскія даражніцы — агітатар. На адмыкву быў быццё Івана Шахоўшчыка сярод работнікаў сепаратарнага пункта.

раўнанні з элементамі яе ў іншых жанрах фальклору. Я. Ускаў вызнае згадкаў аб прычынах вытвораў рэлігійнага матыва ў народным імправізацыях. Ганенні на скамарохаў з боку духавенства прымусілі іх шукаць выйсця — думаць аб тым, каб неяк завесці лапоў у аб'ём.

У раздзеле «Інтэрмедыя» Я. Ускаў разглядае так званыя духавенскія і школьныя драмы (паказ іх вядомы ў Беларусі ўжо ў XVII стагоддзі). Даследчык даводзіць, што ў іх тэатры ўжываліся фальклорныя матывы, якія надавалі творам сацыяльнае гучанне, калі гаворка ішла пра паню, духавенства, чыноўнікаў, дактароў-прайдзівяў. Зусім натуральна, што ў сваёй працы Я. Ускаў выяўляе асаблівую цікавасць да інтэрмедый — твораў са сцэнічным зместам. Многія з іх напісаны на жыццё Беларускай мовы, у іх адлюстраваны істотныя бакі жыцця нашай народна, яго побыту, асаблівасці нацыянальнага характару Беларускай мовы. Цэнтральным героем выступае сялянін.

Найбольш значны раздзел кнігі і па памерах і па зместу — «Камедыя». Вытокі беларускай камедыі даследчык бачыць у інтэрмедый, якія выйшлі з фальклорных крыніц і, узабагаціўшыся літаратурнымі традыцыямі, выступае ўжо ў новай сваёй якасці — камедыі. Шырока даследчыца драматычна-творчасці Сімеона Полацкага і такіх польска-беларускіх драматургаў, як М. Цяцэрскі, К. Марашэўскі.

Усебакова разглядае Я. Ускаў «Камедыя» прафесара рыторыкі Забэльскага (на Віцебшчыне) гімназіі пры дамініканскім манастыры ксяндза К. Марашэўскага. Не з усімі падобнамі тутга аналізу можна пагадзіцца. Нам, у прыватнасці, аддацца, што Я. Ускаў перабольшвае значэнне твора. Слоўна ў гісторыі беларускай літаратуры XVIII стагоддзя. Але сцвярджаюць, што аўтар яе стаіць на пазіцыях абароны сяляніна, як гэта робіць Я. Ускаў, няма дастаткова падставы. У «Камедыі» сапраўды можна знайсці мясціны, з якіх відаць, што аўтар быццём бы спачуввае беднаму бяспаўнаму сяляніну. Але хутчэй за ўсё мы тут маем справу са «спачуваннем» у плане хрысціянскага маралі, «спачуваннем» духоўнага пастыра сваёй «авечцы», якая «забудалася». У

МОЙ СААЎТАР — МАСТАК

Рэдактар, пэўна, насцяржымца і чытач здзівіцца, калі я скажу, што хачу пісаць пра... сваю кнігу. Але каб не прымушча рэдактару ў самым пачатку майго невялікага артыкула ставіць сінімі чырвонымі алукам артыкулы пытанні, за спакійваю: я зусім не маю намеру пісаць пра змест рамана «Сэрца на далоні», мне захацелася напісаць пра кнігу, якая хоць і гэтую назву, — пра яе мастацкае афармленне.

Усе, у тым ліку і сам я, аўтар, і выдаўцы трымаліся думкі, што мне не шанцавала афармленне. Сапраўды, за вельмі малым выключэннем, мае раманы, у першых выданнях і перавыданнях, а таксама зборнікі апазданяў выхадзілі ў нашым Беларускам выдавецтве (ды і не толькі ў нашым!), далаіката качучы, на сярэднім мастацка-паграфічным узроўні: кнігі нічым асаблівым не вызначаліся сярод дэзастаў і соцень друкіх, гэтак жа афармленых. Мала было выдумкі, фантазіі і, галоўнае, тэматычнага і вобразнага «пападання» — адпаведнасці малюнка на вокладцы і ў тэксте зместу кнігі, гэ вобразнай формі.

З выхадом рамана «Сэрца на далоні» ў выдавецтве «Беларусь» сябра вышчючы ланя: «Нарэшце табе пашанцавала». І гаворчыцца гэта не проста так, з-за вельмі ланя. Кніга прыцягвае ўвагу. Нават скептыкі, якія крытыкуюць асобныя элементы яе афармлення, мусцяць прызнаваць, што ўвогуле гэта значна вышэй сярэдняга афармільскага узроўню нашага выдавецтва. Асабіста я лічу, што мне сапраўды пашанцавала: кніга афармлена выдатна. У гэтым заслуга мастака Арлена Кашкурэвіча. Мне здаецца, удача абумоўлена тым, што А. Кашкурэвіч сур'ёзна і ўдумліва прачытаў рамана і зразумеў яго.

Не адзін раз гутарылі з упартым бацькам актывісты, але ён стаяў на сваім. Тады вынеслі гэтую справу на абмеркаванне таварыскага суда, старшыней якога з'яўляецца бухгалтэр калгаса Сцяпан Мікітавіч Рак. Параманцілі чалавек перад усім народам. І пайшла Ніна ў школу, скончыла васьм класаў. Цяпер працуе на сепаратарным пункце, марыцца вучыцца далей ужо завочна.

Будні, будні... Цяпер пара летнія адпачынку ў настаянкі, але ніводзім з іх надоўга не з'ехаў з сяла.

Шмат клопатаў у кіраўніка агіт-калектыву, дырэктара школы Васыса Іосіфавіча Лушчыцкага. У калгасе — гарачы час, ідзе ўборка, шмат іншых неадкладных сельска-

гэтым «спачуванні» няцяжка ўбачыць і позу твораў зусім, які прыкідваецца «аб'ектыўна» ў адносінах да мужніка, яго імкненне схаваць свае панска-феадальныя погляды.

Яўна завыхаючы гісторыя-літаратурнае значэнне «Камедыі» К. Марашэўскага і ацэнку яе мастацкіх вартасцяў. Я. Ускаў ставіць гэты твор поруч з выдатнейшымі даследчыкамі сусветнай драматычнай класікі. Не можам пагадзіцца мы з наступным сцвярджаннем Я. Ускава: царююна-рэлігійны элемент у творы... страціў сваё першапачатковае значэнне і стаў толькі повадам да сугуба сцэнічных, бытавых роздумуў; на-сутнасці перад намі чыста сцэнічны твор — першая беларуская бытавая камедыя». Урашце, адзначым, што і сам даследчык здымае гэтае сваё сцвярджанне, прыводзячы думку М. Гарашчага аб тым, што «твор Марашэўскага — сапраўдна камедыя з сялянскага жыцця, хоць і ў духу ксяндзоўскае маралі і з дадаткам хрысціянскай міфалогіі». Справа імяна ў ксяндзоўскай маралі, якой прасякнуты твор, якая паслядоўна ў ім праводзіцца і з пазіцыі якой трактуюцца ўсе

ПЕРШАЯ СПРОБА

Украінскае выдавецтва «Містэцтва» выпусціла ў свет кнігу Ул. Стэльмах «Шляхі беларускага тэатра (з гісторыі украінска-беларускіх тэатральных сувязей)». Як адзначаецца ў прадмове, гэтае выданне — «першая спроба азнаёміць украінскага чытача з гісторыяй Беларускага тэатра, з мастацтвам выдатных дзейчюў сцэны братаў народна».

Штогод у час летніх гастролёў беларускі тэатры паказваюць свае лепшыя пастаноўкі на сцэнах украінскіх тэатраў, а нашы гарды і вёскі наведваюць украінскія тэатральныя калектывы. Гэта стала добрай традыцыяй.

Ул. Стэльмах расказвае аб дарэвалюцыйных беларускіх тэатральных калектывах, аб уніжэнні савецкага тэатра ў Беларусі, аб яго станаўленні і росквіце. Цёпла, з любоўю расказвае аўтар аб пер-

шых пастаноўках купалаўцаў, аб карыфеях БДТ-1, аб творчых здабытках і цяжкасцях, аналізуе найбольш значныя спектаклі.

Шмат старанна адведзена дзейнасці Тэатра імя Якуба Коласа. Гэты тэатр заўсёды быў адкрыта-інтэлектуальна, меў моцны сувязі з беларускімі аўтарамі.

Чытач знайдзе многа цікавага ў раздзеле «На шляху да творчай сталасці». Падробны разгляд пастановак п'ес Я. Коласа, К. Крапы, Зм. Бядулі і іншых драматургаў нашчыны зместоўнымі фактамі, цікавымі назраннямі.

Чытач знаёміцца з дзейнасцю нашых тэатраў у гады вайны, з аналізам пасляваенных пастановак п'ес К. Крапы, А. Макавіна, А. Маўзона, якія атрымалі прызнанне не толькі ў нашай рэспубліцы, але і за яе межамі.

ІВАН ШАМЯКІН

Хто мае дачыненне да тэатра і кіно, той ведае, як нялёгка бывае падаробаць ацэнка пра знешніх рысах і характары на ролю героя — каб ён быў такім, якім уяўляе яго аўтар. Яшчэ менш бывае такіх «пападаняў» ў ілюстрацыях да мастацкіх твораў. У Кашкурэвіча яны ёсць. І ня-мала. Яго Яраш у ілюстрацыях «На дачы» (де стар. 13), «У операчыні» (де стар. 177), «Па дарозе да Зосі» (де стар. 366), «З новым годам» (де стар. 428), «Дзе яна?» (де стар. 441) па сваёму тыпу, па характары, які выразаны ў рысах твара, у пэстаў, у «мінажэнне» ўсяго малюнка, надзвычай блізка да майго Яраша, да майго, аўтарскага, бачання героя ў даных сітуацыях.

Прыкладна тое ж самае я магу сказаць пра Гукана, Машу, Славіка, хоць ілюстрацыі з імі не так многа. Але ж яны выразны, добра запамінаюцца, бо ўдала падаробаны эпізоды, у якіх героі гэтыя зафіксаваны графічна. Гэта, безумоўна, другая добрая рыса мастака — умёнае выбраць эпізод. Мы мала гаварылі з А. Кашкурэвічам перад пачаткам яго працы. Але калі ён сам падказаў эпизоды, я не ўпаўняю, што выбраў бы іх больш удаля. Кашкурэвіч выбірае не самыя эфектыўныя эпизоды, але такія, у якіх можна найбольш яскрава раскрыць у малюнку душэўныя перажыванні героя. На твары Яраша ў апошняй ілюстрацыі сапраўды пытанне: «Дзе яна? Куды магла пехаць у такі час? Радасць Галіны Адамаўчы, яе словы не ўспрымае механічна. «Яго мозг у той міг быў радзельскаспом, які шукаў у бязмежы сусвету згубленую зорку».

Слашаецца да калгасцін настаянкі Ганна Аляксандраўна Леабон. Свейная газета — «Свейныя весты».

Самыя энтузіястычныя сельскія інтэлігентны. Малады аграром Васіль Дудко добры арганізатар вечароў адпачынку, у яго заўсёды ў залесе цікавыя гульні, жарты, атрацыёны. А настаянкі М. Букевіч кляпоціцца пра сямейнае жыццё.

Жывым удзелам сваім ва ўсіх калгасных справах і заслужыла сельская інтэлігенцыя вялікую падачку ад працаўнікоў вёскі.

Я. ДАНСКАЯ, спец. кар. «Літаратуры і мастацтва». Фота С. АНАНІ.

ЛІТАРАТУРНЫЯ ПЯРОДЫ

ГУМАР У ГУМАР
Міхась СКРЫПКА

Хе... Што вам? Гумару трэба? Гэта ж мігала! Шэфу — і гатовы. Класіка будзе, што трываць прускі. Бацьку роднага ад смеху не пазнаеце. Вось слязкіце, калі ласка.

Жыў-быў, калі памітаеце, Саніка Шымаўна. З выгляду чалавек іні чалавек. І руці ёсць, і ногі мае, і галава быццём на месцы. А на-які і розныя прылады нібыта ў гарадку — вышч там, нос, гэтыя самыя, якіх іх ужо няма ў іншых прычудлівых, затое п'янічуха — не дай ты не даведзі гаспады. Возьме валы, Звычайна, са ступні. І чубаў за чубаў, чубаў за чубаў, давай! І давай, Нібы і непазрэлы, ні глазішч — хістаеца, не раўноўны, як той казу, да спірытусу тыдзень хадуў. Каленцы вынімае, вычырае намялемада што. За жывоціні хопілісь, гледаць...

Наўжо не смешна, што пазнаеце? Тады слязкіце інашэ. Гэта на-паўна праміе. Са снуры вынясецеся.

Іду, гэта, я аднойчы, значыцца, і даў сабе паваленку. Пачаў кажаць, — куды ж гэта я ішоў. А-а-а-а... Далі-бог не прыпомню. Але ішоў, добра памятаю, што ішоў. Нібы я бракуўца ці бланета не-якая, каб хлусціць? Вось, успомніў... Гэта ж не я чысця карагаз, бо ў не нагазаў гэта, а ў старой звалюла а вусе. Банкі трэба ставіць — і ірочка... Але чакайце, чакайце, хлосцічы.

Не выклікае здзіўлення, што даволі значная частка кніжкі адведзена расказу пра Беларуска тэатрыя гледача, дырэктарам якога з дня заснавання з'яўляецца аўтар. Гэта калектыву жыццяздольны, таленавіты. На яго сцэне атрымалі публіку ў жыццё творы многіх беларускіх драматургаў.

Да недахопаў кніжкі трэба ад-месці некаторую абмежаванасць інфармацыі, якую карыстаўся аўтар. Сапраўды, па-за ўвагай аўтара засталіся амаль усе абласныя тэатры, ні слова не сказана пра Тэатр оперы і балета.

Кніжка багата ілюстравана, з густым афармленнем. Яна з'яўляецца добрым падарункам украінскаму гледачу, змяшчаючы сабой пачаткі і чалавекі працы, якія расказваюць аб творчых сувязях украінскага тэатра з тэатрам братніх савецкіх рэспублік.

М. АЛТУХОУ.

І мастаку ўдалося такі душэўны стан героя перадаць сваімі сродкамі. Нарэшце, трэцяя рыса (магчыма, што яна самая галоўная). А. Кашкурэвіч мастака, — гэта яго ўмёнае спалучэнне рэалістычных рысунку з элементамі графічна-умоўнага. Мастак «не заносіць», як некаторыя яго калегі, ні ў дэталі, ні ў другі момант ні да статычна-натуралістычнага рысунку людзей, аўраў, будынкаў, ні да умоўна-бяздольнага рыс і слязку.

Гэтая асаблівасць А. Кашкурэвіча добра выявілася ў вырашчэнні суперэкспеды і вокладкі, у такіх ілюстрацыях, як «Маша» (де стар. 264), «Пераходны мост. Славік і Ніна» (де стар. 368). Ніякіх натуралістычных падрабязнасцяў і дэталю — і, аднак, поўная выразнасць і эпизоду ўвогуле і характэрны героі.

Есць ілюстрацыі, на маю думку, і менш уда-ліны. Але я баюся, што аўтар можа падавецці яго суб'ектыўнае ўспрыняцце ўласных герояў, а таму мне лепш устрымацца ад разбору недахопаў...

Калі ў Мінскім Цэнтральным кніжным магазіне прадаўцы казалі: «Ваша кніга ідрэмна ідзе», мне, безумоўна, было прыемна, але я адношу гэта не толькі да зместу свайго рамана — да сваёй працы, але і да працы моіх сяброў — мастака А. Кашкурэвіча, тэхрэдактара М. Шырокава, па-ліграфістаў.

Мяркую, што выказаныя мной у гэтым Дописе думкі маюць пэўнае дачыненне да чыдаўна прынятай Саветам Міністраў СССР пастановы «Аб мерах па паліпашчэнню выдавецкай дзейнасці і ліквідацыі недахопаў у кніжным гандлі». Наступныя скаж, калі кніжка павіна мець не толькі добрае, здаровае сэрца, лёгкія і ўсё інашэ, што мае жыццё, — не толькі багаты ідэаіна-мастацкі змест, але і добры твар, выгляд, добрае афармленне. Гэтая пра-трабе чытач!

Георгій ЮРЧАНКА

ПА ДАРОЗЕ НА ВЯЛІКУЮ МЯДЗВЕДЗІЦУ
Уладзімір ШЫЦК

Фантаграма з борта піпафлёта ў Уладзімір ШЫЦК

Прайшо сорок тры гадыні, як наш піпафлёт дараваў ад Зямлі. Але такі час адзёралі нашы адно стагоддзе, бо мы лічылі з хуткасці свету, узведзенай у квадрат і падобнае павялічэнне.

Асноўнай крыніцай энергіі для рухавіку піпафлёта з'яўляюцца спаршы, якія стаіць у левым кутку кабіны, ля ўваходу ў кабіну, у іх быць пераходныя нішчэ ра-генераторынае варыя. Адночы я паспрабаваў на смак і плонуў у раўноўныя прыслыны бургані. Тым не менш энергія выдзілаецца астраімачна: трыльёны мілітон у секунду. З гэтых дамогавіч мы рас-страўваем метарыты, рассяем абломкі планет, вылічаем адлег-ласці і кірунак павяты, асвятляем, саргаваем, корым багемо-таў, што змяшчаюцца ў левых ад-ручых піпафлёта, і разводзім шычае.

Харчунесі мы звычайна мохам, які сарвалі, пралітаючы з паў-ночнага боку Марса. Мох заклад-ваем на патыліцу, а спецыяльныя аўтаматы яго парсмаюць, му-жчыцы рыжымаюцца на ірочкіх падаюць прама ў рот. Крупеню мы перасталі гатаваць, таму што з гэ-звычайна пачынаецца тымчасова радыёбеспавянаванне. Я надзвычай любю ласаватца фаршыра-ванымі цукерачкамі: праглынеші

ПАБЭМ КАМЯНЬКІ

Мікола АРОЧКА

Як бы там не было, а сінчыны Міколы Беларускай рашчы на-меруеўся дзейнічаць сваё запавя-нае наданне — умятлухі разбіць намень пад асіновыя Пішні Лапу-хавенкага, Хімнага дачыма.

Міколю толькі што прывёў ка-біну, запер і кабры ірочку пера-кусіць. Хіма сідзела на возе, вы-прастайчы ногі. Яе ірочкавыя лыткі былі нібы наліты. Камлет з саціну-лебрыну ледзьве прыкры-ваў аругаццельнае каленка. Байкавал кофты, рэдзятая паверх саржавая блузі, выраза на вышчюла пруг-насці грудок, Сараміжліва пунсе-валы шчыны бы тым грума. Усё іна-была, нўрокам, спраўна і дагле-дманна.

Перахавіўшы дзеля прыклёпу новае саланы, Міколю дастаў з начарнічнай мешалку і вынег на вуліцу. Хіма нецярпліва сцеланула павесі, каб не перахавіць.

Міколю прычмоўну і папусціў ллячыны. Кабіла з месца ўзяла ў галоп.

Дарожнікі мой, харошыякі. Савода асіны — гэта ж і мая сабада, — даходзіў да Мікодына шпатылівы Хімі голас.

— Тпр-р, халера ясна! — спы-ніў Міколю кабіну і рашчу па-шчыраваў да камяні.

Рашчу ірочкавы раз — нібы маланка, узляцела мешалка над камянінай і яраса апускала на яе непадатлівыя банкі.

Больш гадыні працягавісь уварыты палыдан. Нарэшце апош-ні кавалек быў адкінут ад асіны. Дарожнікі ўздыхнула весеца і ўдзячна.

Міколю разагнуў спіну, вы-цер рукавом потны твар і пера-моўна гляну на Хіму.

Яе зубы белелі як не на ўвесь раісон.

У БІБЛІЯТЭКІ НАВАСЕЛЛЕ

Сярод вялікіх і ма-ляў сарвалі пралітаючы з паў-ночнага боку Марса. Мох заклад-ваем на патыліцу, а спецыяльныя аўтаматы яго парсмаюць, му-жчыцы рыжымаюцца на ірочкіх падаюць прама ў рот. Крупеню мы перасталі гатаваць, таму што з гэ-звычайна пачынаецца тымчасова радыёбеспавянаванне. Я надзвычай любю ласаватца фаршыра-ванымі цукерачкамі: праглынеші

дзе зараз размешчана бібліятэка, не параў-наем з Нова-Віленскай. Там не хапала чыта-чоў, а тут такі рэзерв, якога, відаць, не будзе ў адной масавай бі-бліятэцы сталіцы. 25 Цэлы паверх у новым доме на бульвары Шаў-чыні атрымала гарад-ская бібліятэка № 10.

Першае, што ўравае ў новым памяшканні, — прастора. Стажэж нека-звычайным, што фонды нашых бібліятэк «аба-няюць» магчымаці сховішчаў, што бібля-тэчныя лакаі засялюю-ца па самых жорсткіх камунальных нормах. — І нам давлялося жыць па такіх нормах, — гаворчыць за-гадчыца бібліятэкі Ма-рыя Мікалаеўна Віш-неўская. — Бібліятэ-займаля падвальнае па-мішканне на Нова-Ві-ленскай. Чытальная залы было ўстаго ша-наццаць месці.

Марыя Мікалаеўна відзе нас у новую чы-тальню, Шырокія вок-ны-вітрыны, пластын, кветкі. У чытальні ця-пер 120 месці, плошча яе перавылае 200 квадратных метраў.

Але, зааполненыя вы-годамі новага памяш-кання, работнікі бібля-тэкі не-не ды і ўспом-ніць свой стары па-давак. Былі там свае ра-дасці. Бібліятэка зай-мала не апошняе месца сярод масавых бібля-тэчных сталіцы. Тут у свой час выдавалася да 75 тысяч кніг у год. Гэта надрэны паказчык, калі ўлічыць, што норма выдчы на аднаго бібліятэкара — 20 ты-сяч кніг, а ў бібліятэ-ка працавала толькі тры работнікі.

Арлоўскі мікрараён, дзе зараз размешчана бібліятэка, не параў-наем з Нова-Віленскай. Там не хапала чыта-чоў, а тут такі рэзерв, якога, відаць, не будзе ў адной масавай бі-бліятэцы сталіцы. 25 Цэлы паверх у новым доме на бульвары Шаў-чыні атрымала гарад-ская бібліятэка № 10.

Першае, што ўравае ў новым памяшканні, — прастора. Стажэж нека-звычайным, што фонды нашых бібліятэк «аба-няюць» магчымаці сховішчаў, што бібля-тэчныя лакаі засялюю-ца па самых жорсткіх камунальных нормах. — І нам давлялося жыць па такіх нормах, — гаворчыць за-гадчыца бібліятэкі Ма-рыя Мікалаеўна Віш-неўская. — Бібліятэ-займаля падвальнае па-мішканне на Нова-Ві-ленскай. Чытальная залы было ўстаго ша-наццаць месці.

Марыя Мікалаеўна відзе нас у новую чы-тальню, Шырокія вок-ны-вітрыны, пластын, кветкі. У чытальні ця-пер 120 месці, плошча яе перавылае 200 квадратных метраў.

Але, зааполненыя вы-годамі новага памяш-кання, работнікі бібля-тэкі не-не ды і ўспом-ніць свой стары па-давак. Былі там свае ра-дасці. Бібліятэка зай-мала не апошняе месца сярод масавых бібля-тэчных сталіцы. Тут у свой час выдавалася да 75 тысяч кніг у год. Гэта надрэны паказчык, калі ўлічыць, што норма выдчы на аднаго бібліятэкара — 20 ты-сяч кніг, а ў бібліятэ-ка працавала толькі тры работнікі.

Арлоўскі мікрараён, дзе зараз размешчана бібліятэка, не параў-наем з Нова-Віленскай. Там не хапала чыта-чоў, а тут такі рэзерв, якога, відаць, не будзе ў адной масавай бі-бліятэцы сталіцы. 25 Цэлы паверх у новым доме на бульвары Шаў-чыні атрымала гарад-ская бібліятэка № 10.

Першае, што ўравае ў новым памяшканні, — прастора. Стажэж нека-звычайным, што фонды нашых бібліятэк «аба-няюць» магчымаці сховішчаў, што бібля-тэчныя лакаі засялюю-ца па самых жорсткіх камунальных нормах. — І нам давлялося жыць па такіх нормах, — гаворчыць за-гадчыца бібліятэкі Ма-рыя Мікалаеўна Віш-неўская. — Бібліятэ-займаля падвальнае па-мішканне на Нова-Ві-ленскай. Чытальная залы было ўстаго ша-наццаць месці.

Марыя Мі

